

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK, az 1272/2008/EK és a 2015/830/EU rendelet szerint

1. szakasz: Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: **Aurora 40 WG**

Termékkód: 6002

1.2. Azonosított felhasználás: növényvédő szer, gyomirtó szer

Ellenjavallt felhasználás: fentitől eltérő

1.3. A gyártó, forgalmazó, a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Gyártó: **FMC Chemical Spri**
Boulevard de la Plaine 9/3, B-1050 Brüsszel, Belgium

Forgalmazó, biztonsági adatlap szállítója: **Kwizda Agro Hungary Kft.**
1138 Budapest, Váci út 135 – 139. C. épület II. emelet
telefon: +36 1 224 7305 fax: +36 1 212 0873
honlap: www.kwizda.hu

1.4. A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: kwizda@kwizda.hu

1.5. Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ): 06 1 476 6464 Éjjel-nappal elérhető ingyenes telefonszám: 06 80 20 11 99

2. szakasz: A veszély azonosítása

2.1. A keverék besorolása: a gyártó és a vonatkozó uniós szabályozások, a 1272/2008/EK (CLP) rendelet és módosításai szerint a **termék veszélyes keverék**.

Osztályozása:

Környezeti veszély:

	Veszélyességi osztály	Veszélyességi kategória
Aquatic Acute 1	Vízi környezetre veszélyes, akut veszélyt jelent	1
Aquatic Chronic 1	Vízi környezetre veszélyes, krónikus veszélyt jelent	1

2.2. Címkézési elemek:

Piktogram: GHS09

Figyelmeztetés: FIGYELEM

 FIGYELEM	A keverék veszélyeire/kockázataira utaló figyelmeztető H-mondatok: H410 Nagyon mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz. EUH401 Az emberi egészség és a környezet veszélyeztetésének elkerülése érdekében be kell tartani a használati utasítás előírásait. Óvintézkedésre vonatkozó P-mondatok: P391 A kiömlött anyagot össze kell gyűjteni. P501 A tartalom/edény elhelyezése hulladékként: veszélyes hulladéklerakóba szállítás szükséges.
--	--

Veszélyt meghatározó komponens: karfentrazon-etil

Különleges mondatok:

SP 1 A növényvédő szerrel vagy annak csomagolóeszközével ne szennyezze a vizeket! A berendezést vagy annak részeit ne tisztítsa felszíni vizek közelében! Kerülje a gazdaságban vagy az utakon lévő vízelvezetőkön keresztül való szennyeződést.

SPe 3 A vízi szervezetek védelme érdekében a felszíni vizektől 50 m távolságban tartson meg egy nem permetezett biztonsági övezetet.

SPo 2 Használat után minden védőruházatot ki kell mosni.

2.3. Egyéb veszély: nem ismert.

3. szakasz: Összetétel, vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

Kémiai jelleg: keverék

Veszélyes összetevők	Koncentráció	Veszélyességi osztály, kategória, H-mondat
karfentrazon-etil CAS-szám: 128639-02-1 EK-szám: nincs Index-szám: 607-309-00-5	<50%	Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410
D-glükopiranoz, oligomerek decil-, oktilglükozidok CAS-szám: 68515-73-1 EK-szám: 500-220-1 REACH Reg. szám: 01-2119488530-36	<5%	Eye Dam. 1, H318

A termék egyéb komponensei nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétét a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A veszélyességi osztály, kategória, H-mondatok a tiszta anyagra/összetevőkre vonatkoznak, a termék veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg. A H-mondatok teljes szövegét lásd a 16. szakaszban.

4. szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése/általános tudnivalók: a sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elsősegélynyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát.

Belégzés esetén: a sérültet vigyük friss levegőre, helyezzük nyugalomba. Rosszullét esetén forduljunk orvoshoz!

Bőrrre jutás esetén: a szennyezett, átitatódott ruházat és lábbeli azonnali levétele után a bőrt bő szappanos vízzel alaposan le kell mosni. Bőrpír, allergiás tünetek jelentkezése esetén forduljunk orvoshoz!

Szembejutás esetén: legalább 15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjak széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Tartós irritáció esetén forduljunk szakorvoshoz!

Lenyelés esetén: ha sérült tudatánál van, akkor itassunk vele sok vizet. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni, vagy annál hányást kiváltani nem szabad! Kérjük ki orvos tanácsát.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: a termékkel történő expozíció allergiás reakciót válthat ki.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost, és mutassuk meg a készítmény címkéjét, illetve biztonsági adatlapját. A munkát félbe kell szakítani helyszíni elsősegélynyújtás szükséges!

Megjegyzés az orvosnak: kezeljen a tünetek alapján, alkalmazzon támogató terápiát egyéni megítélése alapján. Antidótum nincs.

5. szakasz: Tűzoltási intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: oltópor, oltóhab, szén-dioxid, vízpermet

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: veszélyes égéstermékek, mérgező és/vagy irritáló anyagok szabadulnak fel: szén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-oxidok, hidrogén-fluorid, sósavgáz.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: egyéni védőfelszerelés és a környezet levegőjétől független légzőkészülék szükséges.

Egyéb információk: határoljuk el a tüzet. A tűzoltást széliránnyal megegyezően kell végezni! Távolítsuk el a védőöltözettel nem rendelkező személyeket. Kerüljük el a gázok/gőzök/füstök belélegzését. A szennyezett oltóanyagot gyűjtsük össze és az előírások szerint ártalmatlanítsuk, ne jusson a csatornába, víztestekbe. A tűzoltást védőfelszerelés nélkül ne kíséreljük meg.

6. szakasz: Intézkedések véletlenszerű környezetbe jutás esetén

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások

Kerüljük el a termék szembejutását és bőrrel való érintkezését. Védőfelszerelés nélkül ne mentesítsünk, személyi védőfelszerelés szükséges, lásd 8. szakaszt!

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések

Akadályozzuk meg a kiszóródott anyag szétterjedését, árkoljuk körül a környezet további elszennyeződésének elkerülése céljából. A terméket, hulladékát ne juttassuk közcsatornába, élővizekbe, talajba.

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai

Kerüljük el a porképződést, porfelhalmozódást. Szellőztessünk, megfelelő szellőzés szükséges.

Használjunk védőfelszerelést a nagy mennyiségű kiszóródott termék összegyűjtésekor, mechanikusan (ipari porszívó, lapát) szedjük fel, gyűjtsük össze. Az összegyűjtött hulladékot a szakszerű eltávolításig/ártalmatlanításig megfelelő, címkével ellátott zárható veszélyes hulladékgyűjtő tartályban kell tárolni. A nem összegyűjthető maradékot nátrium-hidroxid vagy nátrium-karbonát oldattal és megfelelő alkohollal (metanol, izopropanol, etanol) semlegesíthetjük. A szennyezett területet ezután mossuk fel a szokásos takarítási eljárással (tisztítószeres víz), sok vízzel öblítsünk.

A mentesítési folyamat során ügyeljünk a csúszásveszélyre, tűzveszélyre!

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 7., a 8. és a 13. szakaszt.

7. szakasz: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

Jól szellőző/helyi elszívással rendelkező helyen dolgozzunk a készítménnyel! Kerüljük el a termék bőrre jutását, szembekerülését. Munkavégzéskor viseljünk személyi védőfelszerelést. A munkaruhát külön kezeljük, tároljuk és elkülönítve mossuk. Munkavégzés alatt étkezni és dohányozni tilos. A munkavégzés szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kézmosás, illetve mosakodás/zuhanyzás szükséges.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei az esetleges összeférhetlenséggel együtt: a terméket jól lezárva, száraz, hűvös, jól szellőző helyen, gyűjtőforrástól távol eredeti csomagolásban tároljuk. Tárolás történjen gyermekek számára hozzáférhetetlen helyen, élelmiszerektől, italoktól és takarmányoktól elkülönítve.

7.3. Meghatározott végfelhasználás: gyomirtó szer, a felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót, tartsák be a biztonságos kezelésre, felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. szakasz: Az expozíció elleni védekezés/egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek/foglalkozási expozíciós határérték, munkahelyi levegőben megengedett koncentrációk: nincs megállapítva

8.2. Az expozíció elleni védekezés

Körülmekintően végzett munkával meg kell előzni a termékkel történő mindennemű expozíciót (permet belégzése, szembejutás, bőrre kerülés, lenyelés, stb.).

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Gondoskodjunk a megfelelő szellőzésről, a por elszívásáról.
- Védőfelszerelések, mosakodási lehetőség/zuhany biztosítása.

Higiéniai intézkedések:

- Munka közben enni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kézmosás, illetve mosakodás szükséges.
- A munkaruhát különítsük el és kezeljük külön a hétköznapi ruházattól.

Személyi védőfelszerelések:

- **Légutak védelme:** nem szükséges megfelelő szellőzés esetén. Elégtelen szellőzés, porképződés esetén megfelelő szűrőbetéttel ellátott légzésvédő használata szükséges.
- **Kézvédelem:** kémiai anyagoknak ellenálló védőkesztyű (pl. nitrilgumi, neoprén) szükséges.
- **Szemvédelem:** jól záródó védőszemüveg szükséges, ha a porképződés veszélye fennáll.

- **Testvédelem:** nem áteresztő, kémiai anyagoknak ellenálló védőruha (Hypalon, Tyvek, Saranex, PVC, stb.) és védőlábbeli viselése szükséges nagy mennyiségű készítménnyel történő, illetve hosszantartó munkavégzés esetén.

Környezeti expozíció elleni védelem: kerüljük el a termék véletlenszerű környezetbejutását, lásd a 7. és 13. szakaszt.

9. szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	szilárd
Formuláció:	WG, vízben diszpergálható granulátum
Szín:	fehér, bézs
Szag:	gyenge vegyszerszag
Szagküszöb:	nem alkalmazható
pH-érték:	7,5 22°C-on (5,44%-os vizes oldat)
Bepárlási sebesség:	nincs adat
Olvadás/forráspont:	nincs adat
Lobbanáspont:	nem alkalmazható
Öngyulladás hőmérséklet:	nincs adat
Bomlási hőmérséklet:	nincs adat
Tűzveszélyesség (szilárd, gáz):	nincs adat
Gőznyomás:	nem alkalmazható
Gőzsűrűség:	nem alkalmazható
Relatív sűrűség (20°C-on):	0,55
Oldhatóság vízben:	diszpergálható
log P _{o/w} :	nincs adat
Kinematikai viszkozitás:	nem alkalmazható
Robbanási tulajdonságok:	nem jellemző
Robbanási határok:	nem alkalmazható
Oxidáló tulajdonság:	nem oxidáló az uniós kritériumok szerint

9.2. Egyéb információ: nincs adat

10. szakasz: Stabilitás és reakciókészség

10.1. **Reakciókészség:** nem jellemző, normál körülmények között speciális kockázat nincs.

10.2. **Kémiai stabilitás:** közönséges körülmények (normál hőmérséklet- és nyomásviszonyok) és előírászerű kezelés és tárolás esetén a termék stabil.

10.3. **A veszélyes reakciók lehetősége:** nincs ismert adat, rendeltetészerű felhasználás esetén.

10.4. **Kerülendő körülmények:** hő, magas hőmérséklet.

10.5. **Nem összeférhető anyagok:** nem ismert.

10.6. **Veszélyes bomlástermékek:** előírászerű használat, tárolás esetén normál körülmények között nincs. Veszélyes égéstermékre vonatkozóan lásd az 5. szakaszt.

11. szakasz: Toxikológiai adatok

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információk:

A termék akut toxicitására vonatkozó adatok: az osztályozás kritériumai nem teljesülnek, nem osztályozandó ártalmasnak lenyelve, bőrön át felszívódva, belélegezve.

LD₅₀ (orális, patkány): > 5000 mg/ttkg

LD₅₀ (dermális, patkány): > 5000 mg/ttkg

LC₅₀ (inhalációs, patkány): > 5,72 mg/l/4 óra

Primer irritációs hatások

Bőrkorrózió/bőrirritáció: a rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Súlyos szemkárosodás/szemirritáció: a rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Légzőszervi-, és bőrszenzibilizáció: rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

CMR hatások (rákkeltő, mutagén és reprodukciós toxicitás): a rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek. A karfentrazon-etil hatóanyaggal végzett vizsgálatok alapján.

Egyszeri, ill. ismételt expozíció utáni célszervi toxicitás (STOT): a rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Aspirációs toxicitás: a rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek. A karfentrazon-etil NOAEL értéke (patkány, 2 éves vizsgálat): 50 ppm (3 mg/ttkg/nap)

12. szakasz: Ökológiai adatok

12.1. Toxicitás: a termék összetétele alapján akut és krónikus veszélyt jelent a vízi élővilágra, nagyon mérgező a vízi szervezetekre. A termékre vonatkozó adatok:

ErC₅₀ (alga, 72 óra): 67 µg/l; NOEC (krónikus, alga): 0,0063 mg/l

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság: a karfentrazon-etil DT₅₀ (talaj) értéke:<1,5 nap; DT₅₀ (víz): 8,3 nap (pH = 5)

12.3. Bioakkumulációs képesség: a karfentrazon-etil BCF értéke: 159, a log P_{o/w}:3,36 20°C-on

12.4. A talajban való mobilitás: a hatóanyag nagyon mobil.

12.5. A PBT, vPvB értékelés eredményei: a hatóanyag mérsékelten perzisztens.

12.6. Egyéb káros hatás: nincs adat.

13. Ártalmatlanítási szempontok

13.1. Hulladékkezelési módszerek: a készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 225/2015. (VIII.7.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók.

Nem kezelhető háztartási hulladékként.

Tilos csatornahálózatba, víztestekbe juttatni.

A készítmény hulladékának besorolása a 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet alapján: a javasolt EWC-kódok csak ajánlások, amit a hulladék keletkezési körülménye módosíthat.

Hulladékkulcs (EWC-kód): 02 01 08* veszélyes anyagokat tartalmazó agrokémiai hulladék
20 01 19* növényvédő szer

A szennyezett csomagolóanyag összegyűjtése a helyi előírásoknak megfelelően történjen.

A készítmény csomagolási hulladékainak kezelését a 442/2012 (XII. 29.) Kormányrendelet szabályozza, továbbá a csomagolási hulladékokra a növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz hulladékok kezeléséről szóló 103/2003. (IX.11.) FVM rendelet előírásait szükséges alkalmazni.

14. szakasz: Szállítási információk

A termék a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMO/IMDG, ICAO/IATA) **veszélyes áru**.

14.1. UN szám: 3077

14.2. Az ENSZ szerinti megfelelő szállítási megnevezés:

KÖRNYEZETRE VESZÉLYES, SZILÁRD ANYAG, M.N.N.) (tartalmaz: karfentrazon-etil)

14.3. – 14.4. Veszélyességi osztály – Csomagolási csoport:

Szárazföldi szállítás - ADR/RID:

Osztály: 9, Osztályozási kód: M7, Csomagolási csoport: III, Környezetre veszélyes

Korlátozott mennyiség: 5 kg, Engedményes mennyiség: E1

Veszélyt jelölő szám: 90, Szállítási kategória: 3, alagút-korlátozási kód: E

Tengeri szállítás - IMDG: Osztály: 9

Kód: M7, Csomagolási csoport: III

EMS: F-A, S-F, TENGERSZENNYEZŐ

Korlátozott mennyiség: 5 kg, Speciális előírások: 274, 335, 966, 967

Légi szállítás - ICAO: Osztály 9, Csomagolási csoport: III
Csomagolási útmutató: 956
Speciális előírás: A97, A158, A179, A197

14.5. Környezeti veszély: igen, veszélyes a környezetre.

14.6. A felhasználót érintő különleges intézkedések: lásd 14.3.

14.7. A Marpol –egyezmény II. mellélet és az IBC szabályzat szerinti ömlesztett szállítás:
nincs információ

15. szakasz: Szabályozási információk

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

A termék nem tartalmaz a REACH XIV. és XVII. mellékletében listázott anyagot, továbbá nem tartalmaz jelöltlistás különös aggodalomra okot adó anyagot (SVHC) anyagot.

Vonatkozó közösségi joganyagok:

REACH rendelet: 1907/2006/EK rendelet és módosításai

CLP rendelet: 1272/2008/EK rendelet és módosításai

Az EURÓPAI PARLAMENT és a TANÁCS 2008/98/EK IRÁNYELVE (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről

Az EURÓPAI PARLAMENT és a TANÁCS 1107/2009/EK RENDELETE (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról

A Bizottság 547/2011/EU RENDELETE a 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a növényvédő szerek címkézésére vonatkozó követelmények tekintetében történő végrehajtásáról

Vonatkozó magyar joganyagok:

89/2004. (V. 15.) FVM rendelet a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról és módosításai

Munkavédelem: az 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről;

25/2000. (IX.30.) EüM-SzCsM együttes rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról; 33/1998. (VI.24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről; 3/2002. (II.8.) SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről;

Kémiai biztonság: 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról és módosításai, a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai;

Környezetvédelem: 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól; 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékokról; 225/2015. (VIII.7.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól; 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet a hulladék jegyzékről;

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról;

az 54/2014. (XII.5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról.

15.2. Kémiai biztonsági értékelés: nem szükséges a REACH 14. cikk értelmében, mivel a 15. cikk alkalmazandó. A termék növényvédő szer.

16. szakasz: Egyéb információk

A biztonsági adatlap nem arra szolgál, hogy a termék bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.

A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak, és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük, arra szolgálunk, hogy a termék biztonságos kezelését és felhasználását segítsék.

Azonban sem a termék szállítója, sem annak bármely leányvállalata nem vállal semmilyen felelősséget készítmény kezelésével, felhasználásával kapcsolatos károkért, mivel a felhasználás, kezelés ellenőrzésükön kívül esik, ezekről tudomásuk sem lehet.

A felhasználó egyedüli felelőssége, hogy döntson a termék alkalmazhatóságáról.

A terméket tárolni, kezelni és felhasználni kizárólag a használati utasításban leírtaknak megfelelően lehet. Minden egyéb célú felhasználásból eredő kockázatért a felhasználó felel.

A felhasználó felelőssége, hogy megtegyen minden szükséges óvintézkedést a készítmény használatakor.

A biztonsági adatlap 3. szakaszában szereplő rövidítések, H-mondatok:

A CLP veszélyességi osztályok rövidítései, a rövidítések utáni számok (1 – 4) az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek:

Eye Dam.: súlyos szemkárosodás; **Aquatic Acute:** a vízi környezetre veszélyes, akut veszélyt jelent;

Aquatic Chronic: a vízi környezetre veszélyes, krónikus veszélyt jelent;

H318 Súlyos szemkárosodást okoz.

H400 Nagyon mérgező a vízi élővilágra.

H410 Nagyon mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz.

EUH401 Az emberi egészség és a környezet veszélyeztetésének elkerülése érdekében be kell tartani a használati utasítás előírásait.

Adatlaptörténet: Jelen biztonsági adatlap a gyártó által 2015. június elsején kiadott adatlap felhasználásával (verzió: 10.0) készült.

Ezen adatlap verziószáma: 2.0-HU, 2015. október 4-én készült, felülírja az előző verziót, a módosítások a CLP és a 2015/830/EK rendeletnek történő megfelelést szolgálják.